

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýřovou, Ph.D. ve věci

žalobce: **nezl. M. H.**
bytem X
zast. zákonným zástupcem M. H.
bytem X

právně zast. advokátem Mgr. Tomášem Rašovským
sídlem Skřivanova 337/7, 602 00 Brno

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 1. 2022, sp. zn. X, č.j. X,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í:

I. Vymezení věci

1. Žalobce podal dne 20. 7. 2021 žádost o příspěvek na zvláštní pomůcku – „Motorové vozidlo“. Tuto žádost zamítl Úřad práce České republiky – Krajská pobočka v Brně, rozhodnutím ze dne 22. 10. 2021, č. j. X (dále též jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňové rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku ze dne 24. 9. 2021 vypracovaného Městskou správou sociálního zabezpečení Brno-město (dále jen „MSSZ“), podle něhož žalobce není osobou, která má ve smyslu § 9 odst. 2 a 4 zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, účinného do 31. 12. 2021 (dále jen „zákon o poskytování dávek“), těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí anebo těžkou nebo hlubokou mentální retardací charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
2. Proti prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce odvolání, které žalovaný zamítl shora označeným rozhodnutím, nyní napadeném žalobou (dále jen „napadené rozhodnutí“). Napadené rozhodnutí bylo vydáno na podkladě posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „PK MPSV“) ze dne 6. 1. 2022, která závěry posudku MSSZ potvrdila.

II. Žaloba

3. Žalobce považuje napadené rozhodnutí za nezákonné, neboť nebyly dostatečně zjištěny všechny zdravotní skutečnosti potřebné pro spolehlivý skutkový závěr, bylo nesprávně vyhodnoceno splnění kritérií zdravotního stavu dle platné právní úpravy a nebyly objektivizovány všechny skutečnosti významné pro posudkový závěr.
4. Žalobce má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí anebo těžkou nebo hlubokou mentální retardací charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu trvajícího déle než 1 rok, a jeho zdravotní stav odpovídá kritériím zákona o poskytování dávek. Žalobce má za to, že při rozhodování o nároku na příspěvek na zvláštní pomůcku správní orgán hodnotí otázku právní i skutkové, přičemž skutková zjištění nezávisí výlučně na posouzení zdravotního stavu osoby žadatele. Výklad zvolený správním orgánem je podle žalobce extrémně tvrdý a v rozporu s morálními zásadami. Zdravotní stav žalobce měl být posuzován podrobněji, namítá porušení zásady nestranného a objektivního postupu, přijaté řešení neodpovídá okolnostem konkrétního případu.
5. Skutkový stav byl zjištěn nedostatečně, podklady pro rozhodnutí a z nich učiněné závěry nejsou obsažně vyargumentovány a nesplňují požadavky na jejich přesvědčivost, objektivnost, jasnost, srozumitelnost a úplnost odůvodnění. Následně byl popsán zdravotní stav žalobce (viz lékařský nález ze dne 10. prosince 2021 z Kliniky pediatrie a dědičných poruch metabolismu 1. LF UK a VFN). Z uvedených důvodů žalobce navrhl, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno.

III. Vyjádření žalovaného a replika žalobce

6. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že žalobce nespecifikuje, jak lze jeho zdravotní stav subsumovat pod podmínky poskytnutí příspěvku dle přílohy k zákonu o poskytování dávek. Výčet zdravotních postižení odůvodňujících přiznání příspěvku na motorové vozidlo je taxativní. Podmínkou pro přiznání nároku jsou pouze stavy vyjmenované v zákoně o poskytování dávek a nelze s nimi funkčně srovnávat jiné, nevyjmenované poruchy.
7. PK MPSV vycházela z veškeré doložené zdravotní dokumentace, včetně podkladů předložených žalobcem. Přijaté závěry byly řádně odůvodněny a námitky žalobce byly vypořádány. Lékařskou zprávu, na níž žalobce v žalobě odkazuje, žalovaný k dispozici

neměl a nemohl ji tedy v rámci svého hodnocení zohlednit. Zpráva je datována ke stejnému dni, kdy byl vydán posudek MPSV a žalobce tuto zprávu ani ke dni vydání napadeného rozhodnutí nepředložil. Její nezohlednění proto není vadou řízení. Podle žalovaného nedošlo v řízení o žádosti žalobkyně k pochybením.

8. Žalobce v replice setrval na své žalobní argumentaci a nadto doložil ještě aktuální posouzení zdravotního stavu žalobce (k replice přiložil lékařskou zprávu ze dne 24. 5. 2022 a doporučení školského poradenského zařízení ze dne 20. 5. 2022), který potvrzuje oprávněnost nároku žalobce.

IV. Posouzení věci krajským soudem

9. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích uplatněných žalobních bodů, ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době napadeného rozhodnutí [§ 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.]. Při splnění zákonných podmínek rozhodl bez jednání (žalovaný s takovým postupem výslovně souhlasil a žalobce k výzvě soudu jednání nepožadoval).
10. Žaloba není důvodná.
11. Ve věci je sporné posouzení zdravotního stavu žalobce pro účely přiznání nároku na příspěvek na zvláštní pomůcku, poskytovaný na pořízení motorového vozidla.
12. Podle § 9 zákona o poskytování dávek má nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku *osoba se zdravotním postižením charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu uvedeným v příloze tohoto zákona, a její zdravotní stav nevylučuje přiznání tohoto příspěvku* (odst. 1). Nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku poskytovaný na pořízení motorového vozidla má přitom osoba, *která má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí anebo těžkou nebo hlubokou mentální retardaci charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a její zdravotní stav nevylučuje přiznání tohoto příspěvku* (odst. 2). Za dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav se pro účely tohoto zákona považuje *nepříznivý zdravotní stav, který podle poznatků lékařské vědy trvá nebo má trvat déle než 1 rok* (odst. 3).
13. Zdravotní postižení charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu odůvodňující přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku a zdravotní stavy vylučující jeho přiznání jsou uvedeny v příloze k zákonu o poskytování dávek. Právní úprava stanoví i další podmínky pro poskytnutí příspěvku na zvláštní pomůcku tohoto určení (srov. § 9 odst. 5 a 6 zákona o poskytování dávek), na nesplnění těchto podmínek však napadené rozhodnutí, resp. prvostupňové rozhodnutí, založeno nebylo.
14. Příloha zákona o poskytování dávek vymezuje zdravotní postižení odůvodňující přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku na pořízení motorového vozidla nebo speciálního zádržního systému v bodu 5 následovně:
 - a) zdravotní postižení uvedená v bodě 1 písm. a), b), d) až i), l) a m), tj. konkrétně následující zdravotní postižení:
 - anatomická ztráta obou dolních končetin v bércích a výše,
 - funkční ztráta obou dolních končetin na podkladě úplné obrny (plegie) nebo těžkého ochrnutí,

- *funkční ztráta jedné horní a jedné dolní končetiny na podkladě úplné obrny (plegie) nebo těžkého ochrnutí,*

- *ankyloza obou kyčelních kloubů nebo obou kolenních kloubů nebo podstatné omezení hybnosti obou kyčelních nebo kolenních kloubů pro těžké kontraktury v okolí,*

- *ztuhnutí všech úseků páteře s těžkým omezením pohyblivosti alespoň dvou nosných kloubů dolních končetin,*

- *těžké funkční poruchy pohyblivosti na základě postižení tří a více funkčních celků pohybového ústrojí s případnou odkázaností na vozík pro invalidy; funkčním celkem se přitom rozumí trup, pánev, končetina,*

- *disproporční poruchy růstu provázené deformitami končetin a hrudníku, pokud tělesná výška postiženého po ukončení růstu nepřesahuje 120 cm,*

- *anatomická ztráta dolní končetiny ve stehně bez možnosti oprotézování nebo exartikulace v kyčelním kloubu,*

- *anatomická ztráta dolní končetiny ve stehně s možností oprotézování,*

- *anatomické ztráty horních končetin na úrovni obou zápěstí a výše nebo vrozené či získané vady obou horních končetin s úplnou ztrátou základní funkce obou rukou (úchopu a přidržování) závažně narušující posturální funkce těla,*

b) těžká nebo hluboká mentální retardace a stavy na rozhraní těžké mentální retardace,

c) autistické poruchy s těžkým funkčním postižením, s opakovanými závažnými a objektivně prokázanými projevy autoagrese nebo heteroagrese přetrvávajícími i přes zavedenou léčbu (pozn. k zařazení tohoto postižení došlo s účinností ode dne 1. 1. 2022).

15. Předpokladem pro přiznání požadovaného nároku je tedy zjištění, že žadatel je stížen některým ze zákonem vymezených zdravotních postižení, uvedených výše. Výčet typů těchto zdravotních postižení je taxativní, přičemž se musí jednat o zdravotní postižení shodné, přirovnávání postižení jiných není přípustné (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2014, č. j. 3 Ads 55/2013-29, č. 3065/2014 Sb. NSS, či ze dne 16. 6. 2016, č. j. 4 Ads 51/2016-29). Naplnění tohoto předpokladu, tj. závěr, že žadatelovo zdravotní postižení spadá pod některé z vymezených zdravotních postižení, je odbornou lékařskou otázkou, a proto její posouzení záleží na odborném lékařském posouzení.
16. Posuzování zdravotního stavu občanů pro účely rozhodování ve věci sociálních dávek provádí posudkový lékař okresní správy sociálního zabezpečení a posudková komise žalovaného (§ 8 odst. 1, § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb.). Posudek je pro správní orgány stěžejním důkazem. Musí být jednoznačný, určitý, úplný a přesvědčivý. Úkolem posudkových lékařů i posudkových komisí je primárně posudkové zhodnocení nálezů klinických lékařů, které jsou pro vypracování posudku podkladem. Soud následně v řízení pouze ověřuje, zda je daný posudek úplný a přesvědčivý, zda se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, včetně těch, jež namítá posuzovaná osoba, a zda je z něj zřejmé, že zdravotní stav byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 11. 2018, č. j. 10 Ads 248/2017-61).
17. Posudkový lékař MSSZ dospěl v posudku ze dne 24. 9. 2021 na základě posudkové úvahy k závěru, že žalobce není osobou, která má ve smyslu § 9 odst. 2 a 4 zákona o poskytování

dávek těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí anebo těžkou nebo hlubokou mentální retardací charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Rovněž PK MPSV v odvolacím řízení dospěla ke stejnému závěru, tj. že se v případě žalobce nejedná o těžkou vadu nosného (pohybového) ústrojí, uvedenou v písm. a), b), d) až i), l) a m) bodu 1 části I přílohy k zákonu o poskytování dávek, ani o mentální postižení uvedené v písm. b) bodu 5 části I téže přílohy. S ohledem na změnu právní úpravy (srov. čl. II. bod 1 zákona č. 252/2021 Sb., jímž došlo k doplnění přílohy k zákonu o poskytování dávek) PK MPSV dospěla rovněž k závěru, že v případě žalobce nešlo ani o poruchu autistického spektra, uvedenou v písm. c) bodu 5 části I přílohy k zákonu o poskytování dávek. PK MPSV dospěla k těmto závěrům na podkladě posudkového zhodnocení, které učinila k datu vydání prvostupňového rozhodnutí, přičemž uvedla, že žalobce v průběhu odvolacího řízení nenamítl změnu zdravotního stavu a ze strany PK MPSV nebyla taková změna zjištěna.

18. PK MPSV v rámci posudkového zhodnocení uvedla, že u žalobce je v popředí dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu lehká mentální retardace v kombinaci s prokázaným genetickým podkladem onemocnění (kongenitální porucha glykosylace) a následně popsala projevy onemocnění, jak vyplývají z předložené lékařské dokumentace (zpráva praktického lékaře ze dne 28. 7. 2021, zpráva z hospitalizace z prosince 2020, a zprávy z genetického, neurologického, psychologického a očního vyšetření v roce 2020). Jiné lékařské zprávy nebyly v průběhu správního řízení doloženy.
19. Soud se neztotožnil a argumentací žalobce, že by posudek PK MPSV a potažmo napadené rozhodnutí, které závěry tohoto posudku přejalo, bylo nepřesvědčivé, neobjektivní, nesrozumitelné či neúplné. Jedná se pouze o obecná tvrzení žalobce, která však nejsou blíže specifikována či konkretizována. Z přijatých závěrů zřetelně vyplývá, že zdravotní postižení žalobce nespadá mezi zákonem vymezená zdravotní postižení, u nichž vzniká nárok na požadovanou sociální dávku. Námitka „extrémní tvrdosti“ a „rozporu s morálními zásadami“ není v tomto řízení na místě (srov. ale řízení dle § 106 zákona č. 586/1991 Sb.). Jak bylo uvedeno shora, výčet zdravotních postižení je taxativní, nelze jej proto doplňovat či rozšiřovat o jiná zdravotní postižení. Jak uvedl již žalovaný, žalobce nespecifikoval důvody, pro které se domnívá, že jeho zdravotní stav lze podřadit pod podmínky poskytnutí příspěvku dle přílohy k zákonu o poskytování dávek.
20. Pokud žalobce poukazoval na to, že v tomto typu řízení skutková zjištění nezávisí výlučně na posouzení zdravotního stavu žadatele, není zřejmé, kam touto argumentací míří. Rozhodnutí v této věci závisí převážně na posouzení zdravotního stavu žadatele ve smyslu § 9 odst. 2 zákona o poskytování dávek, nicméně jak vyplývá z právní úpravy, rozhodující správní orgán musí zohlednit i další zákonné podmínky; proto při rozhodování o nároku hodnotí otázky právní i skutkové, vedle zdravotního stavu (ten posuzují odborníci v oboru posudkového lékařství) se tedy zkoumají i jiné skutkové okolnosti. Jejich posouzení přitom bude zpravidla přicházet v úvahu teprve tehdy, je-li splněna podmínka existence takového zdravotního stavu žadatele, s níž právní úprava nárok spojuje. To však nebyl případ žalobce. Námitku porušení nestranného a objektivního postupu žalobce vznáší pouze v obecné rovině a ničím ji nepodkládá. Tvrzení, že řešení neodpovídá okolnostem konkrétního případu, žalobce ničím nezduvodňuje. Žalobce neuvádí, jaké konkrétní skutečnosti nebyly zohledněny, či které konkrétní části odůvodnění napadeného rozhodnutí, resp. posudku MPSV považuje za nesrozumitelné či nepřesvědčivé. Soud takto namítané vady napadeného rozhodnutí neshledal.

21. Popis zdravotního postižení žalobce, jak je uveden též v žalobě, odpovídá nálezům, které byly předloženy ve správním řízení. Skutečnost, že se jedná o vzácné vrozené genetické onemocnění, nebyla sporná. Zohledněna byla též veškerá zjištění plynoucí z doložených lékařských nálezů. Pokud byl až v žalobě předložen lékařský nález ze dne 10. 12. 2021, ten neměla PK MPSV ani žalovaný k dispozici, neboť nebyl předložen. V tomto ohledu je nutno poukázat na povinnost žadatele o dávku vymezenou v § 26 odst. 1 zákona o poskytování dávek mj. sdělit a doložit další údaje, které jsou významné pro vypracování posudku. V žalobě se neuvádí, z jakého důvodu tato zpráva ve správním (odvolacím) řízení předložena nebyla, jakkoli byla vydána ještě před jednáním PK MPSV, resp. vydáním napadeného rozhodnutí. Nicméně s ohledem na to, že tato zpráva (z Kliniky pediatrie a dědičných poruch metabolismu 1. LF UK a VFN, ze dne 21. 12. 2021, prof. T. H.) toliko potvrzuje skutková zjištění, které PK MPSV posudkově hodnotila, jak vyplývá též z obsahu žaloby, doplňování dokazování touto zprávou považoval soud za nadbytečné. Ve věci nebylo sporu o tom, že žalobce trpí onemocněním popsáním v žalobě, resp. projevy tohoto onemocnění (body III.6 – III.10). Nebylo tvrzeno, že by se stav žalobce v mezidobí změnil v tom ohledu, že by jeho zdravotní postižení bylo možné podřadit pod některé z těch, u nichž je dán nárok na zvláštní pomůcku – motorové vozidlo. Přesvědčení žalobce, že tomu tak je, tj. že jeho zdravotní postižení jej k přiznání nároku opravňuje, zjištěný skutkový stav na jeho podkladě přijatý skutkový závěr sám o sobě změnit nemůže.
22. Co se týká dokumentů, které žalobce předložil v replice k vyjádření žalovaného (doporučení školského poradenského zařízení ze dne 20. 5. 2022, lékařská zpráva ze dne 24. 5. 2022), ty jsou datovány až po dni vydání napadeného rozhodnutí, resp. jsou odrazem skutkového stavu, který zde byl až po vydání napadeného rozhodnutí. S ohledem na tuto skutečnost proto nemohly být v rámci soudního přezkumu napadeného rozhodnutí zohledněny (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).

V. Závěr a náklady řízení

23. Ze všech shora uvedených důvodů soud neshledal žalobní námitky důvodnými. Žalobu proto žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
24. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s.ř.s. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení mu tudíž přiznána nebyla (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014–47).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřová, Ph.D., v.r.
samosoudkyně